

Sygn. akt: I C 911/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2019 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Robert Wysocki
Protokolant:	pracownik biurowy Agnieszka Wysmyk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 listopada 2019 roku w Człuchowie

sprawy z powództwa J. H.

przeciwko Skarbowi Państwa (...)

o zadośćuczynienie

1. oddała powództwo,
2. nie obciąża powoda kosztami procesu poniesionymi przez pozwanego,
3. opłatą od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony, obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt I C 911/18

UZASADNIENIE

Powód J. H. wniósł do Sądu Rejonowego w Człuchowie pozew przeciwko Skarbowi Państwa (...) o zapłatę kwoty 30.000,00 złotych tytułem zadośćuczynienia za niezapewnienie godziwych warunków odbywania kary pozbawienia wolności w wskazanej jednostce penitencjarnej oraz o nieobciążenie go kosztami procesu.

W uzasadnieniu powództwa powód wskazał, że odbywając karę pozbawienia wolności w (...) od dnia 20 października 2017 roku został osadzony wraz z K. R. w celi dwuosobowej nr (...) w pawilonie (...) na okres miesiąca. Zdaniem powoda cela ta nie nadawała się do zamieszkania, gdyż wymagała natychmiastowego remontu, ponadto cela ta nie spełniała wymiarów, gdyż jej powierzchnia nie przekraczała 6 metrów użytkowych. Ponadto w celi tej występowała wilgoć oraz brakowało lustra w łazience i głośnika od radiowęzła. Następnie powód na okres miesiąca został osadzony wraz z K. R. i K. K. w celi trzyosobowej o numerze (...), która miała wymiary 6 metrów długości i 1,20 metra szerokości. W tej celi brakowało głośnika do radiowęzła. Kolejną celą w której powód został osadzony wraz K. K. i A. K. była cela numer (...), która miała wymiary 6 metrów długości i 1,20 metra szerokości. Następnie po upływie miesiąca powód został przeniesiony wraz z M. S. do celi dwuosobowej numer (...), która miała wymiary 6 metrów długości i 90 centymetrów szerokości. W celi tej nie działał głośnik od radiowęzła, a w kąciu sanitarnym nie było szafki i półki na przechowywanie środków higieny i czystości. Ponadto w celi tej były uszkodzone drzwi do kącia sanitarnego, których nie można było swobodnie otwierać i zamykać, a nadto w oknach wypadały kłamki. Powód zgłaszał wspomniane braki i uszkodzenia administracji (...), a jego zgłoszenia pozostały bez reakcji.

J. H. podniósł w pozwie, iż oświetlenie zamontowane w celach nie było dostosowane do kontroli nocnych, gdyż było to oświetlenie jarzeniowe dzienne, a kontrole nocne przy użyciu oświetlenia dziennego zakłócały spoczynek nocny co źle wpłynęło na stan zdrowia powoda.

Postanowieniem z dnia 12 czerwca 2018 roku Sad Rejonowy w Człuchowie zwolnił J. H. od kosztów sądowych w całości i oddalił jego wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Zaznaczył, że powód przebywał w (...) w okresie od dnia 17 października 2017 roku do dnia 28 sierpnia 2018 roku na celach numer (...) oddziału mieszkalnego (...) oraz w celach numer (...) oddziału mieszkalnego (...) i numer (...) oddziału mieszkalnego (...). Zdaniem pozwanego powód nie przebywał w warunkach przeludnienia, a przebywając w jednostce miał możliwość korzystania z radia i telewizji, książek znajdujących się w bibliotece centralnej zakładu karnego, codziennie dostarczanej do oddziałów mieszkalnych prasy, wszelkich imprez kulturalno-oświatowych w postaci koncertów, przedstawień, wystaw, spotkań z artystami, prezentacji, korzystania z usług religijnych poza obrębem oddziału mieszkalnego w postaci nabożeństw, katechez, spotkań z grupami wyznaniowymi, 2 razy w tygodniu mógł korzystać ze świetlicy do zajęć sportowych, która jest wyposażona w niezbędny sprzęt do rekreacji ruchowej oraz świetlicy pawilonowej, w której znajduje się stół do tenisa stołowego, TV. Powód mógł uczęszczać również na plac sportowy, gdzie zajęcia odbywają się na świeżym powietrzu, osadzeni mogą grać w zespołowe gry jak piłka nożna, siatkówka, koszykówka, korzystać z urządzeń rekreacyjnych znajdujących się w obiekcie (zgodnie z tygodniowym planem zajęć sportowych w (...)), przy czym uczestnictwo w zajęciach sportowych uzależnione jest od pozytywnej opinii lekarskiej.

Zdaniem pełnomocnika pozwanego zarzut dotyczący warunków bytowych w (...) jest całkowicie bezzasadny, gdyż wszystkie cele mieszkalne w pawilonie (...) są po gruntownym remoncie, przeprowadzonym we wrześniu 2014 roku podczas którego wykonano zabudowę kąpoków sanitarnych z gazobetonu od podłogi do sufitu, z drzwiami pełnymi przesuwными, wyłożono glazurę w kąpokach sanitarnych, doprowadzono do cel ciepłą wodę, pomalowano cele mieszkalne i wymieniono łóżka na nowe, a nadto w roku 2013 wymieniono w celach mieszkalnych wszystkie okna drewniane na okna PCV oraz wykonano kegowanie grzejników. Wszystkie cele w pawilonie „P” były wyposażone w głośniki radiowęzłowe, które notorycznie są niszczone przez osadzonych. w miarę posiadanych środków finansowych kupowane są nowe głośniki w celach mieszkalnych i na chwilę sporządzenia odpowiedzi na pozew wszystkie głośniki w celach mieszkalnych na pawilonie (...) były sprawne. W świetlicy pawilonu (...) znajduje odbiornik TV oraz głośnik radiowęzłowy do użytku osadzonych. Pozwany wyjaśnił, iż wszystkie cele wyposażone były w sprzęt kwaterunkowy zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2016 roku w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, przy czym w przypadku zgłoszenia usterek cel przez osadzonych, wychowawców, oddziałowych lub komisję wizytującą wszystkie pomieszczenia pawilonów, są na bieżąco naprawiane, usuwane przez służbę konserwacyjno–remontową działu kwatermistrzowskiego.

Pozwany zaznaczył, iż cele mieszkalne w których przebywał powód posiadały wentylację grawitacyjną, która była sprawdzana przez zakład usług kominiarskich. Na zwiększenie wilgotności w celach ma wpływ m.in. nieodpowiednie wietrzenie cele, a także zasłanianie przez osadzonych otworów wentylacyjnych oraz higrowentylacyjnych w oknach cel mieszkalnych.

Ponadto pozwany wskazał, iż osadzeni nagminnie niszczą wyposażenie cel mieszkalnych, które w warunkach domowych służy latami w celu stworzenia argumentów do napisania skargi czy pozwu.

Jeśli chodzi o zarzut niewłaściwego oświetlenia to zdaniem pozwanego kontrola nocna osadzonych w porze nocnej odbywa się poprzez włączenie światła w celi, gdyż innego oświetlenia w celach (...) nie ma zainstalowanego.

Pozwany stwierdził również iż zarzuty sformułowane przez powoda były przedmiotem badań prowadzonych w trybie skargowym przez Dyrektora (...), Dyrektora (...) w K., (...), jak i Sędziego (...), a wszystkie wymienione organy nie dopatrzyły się uchybień ze strony administracji (...).

Powód w piśmie procesowym z dnia 17 marca 2019 roku kontestował twierdzenia pozwanego zawarte w odpowiedzi na pozew stwierdzając, iż Dyrektor Zakładu Karnego w Czarnem dopuścił się kłamstwa i podał okoliczności osadzenia powoda w przedmiotowej jednostce penitencjarnej niezgodnie z stanem faktycznym, który został opisany przez niego w pozwie.

Na rozprawie dnia 8 kwietnia 2019 roku pozwany podtrzymał swoje stanowisko z odpowiedzi na pozew i wniósł o oddalenie powództwa jako bezzasadnego i podtrzymał zgłoszone wnioski dowodowe.

Powód przesłuchany w ramach instytucji pomocy prawnej przez Sąd Rejonowy w Kwidzynie w dniu 17 maja 2019 roku, podtrzymał stanowisko zawarte w pozwie w którym domaga się zadośćuczynienia w kwocie 30.000,00 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód J. H. odbywał karę pozbawienia wolności w (...) w następujących terminach i celach:

- od dnia (...) roku do dnia (...) roku w pawilonie (...), w celi nr (...), o powierzchni 8,85 m⁽²⁾ (dla 2 osadzonych),
- od dnia (...) roku do dnia (...) roku w pawilonie (...), w celi nr (...) o powierzchni 9,31 m⁽²⁾ (dla 3 osadzonych),
- od dnia (...) roku do dnia (...) roku w pawilonie (...), w celi nr (...) o powierzchni 10,11 m⁽²⁾ (dla 2 osadzonych),
- od dnia (...) roku do dnia (...) roku w pawilonie (...), w celi nr (...) o powierzchni 8,87 m⁽²⁾ (dla 2 osadzonych),
- od dnia (...) roku do dnia (...) roku w pawilonie (...) w celi nr (...) o powierzchni 10,20 m⁽²⁾ (dla 3 osadzonych),
- od dnia (...) roku do dnia (...) roku w pawilonie (...) w celi nr (...) o powierzchni 12,35 m⁽²⁾ (dla 4 osadzonych),

dowód: przeglądarka historii rozmieszczenia skazanego, k.55

Budynek, w którym znajdują się cele w pawilonie mieszkalnym (...) był gruntownie wyremontowany we wrześniu 2014 roku. Wykonano wówczas zabudowę kąpoków sanitarnych z gazobetonu od podłogi do sufitu, z drzwiami pełnymi przesuwными, wyłożono glazurę w kąpokach sanitarnych, doprowadzono do cel ciepłą wodę, pomalowano cele mieszkalne i wymieniono łóżka na nowe, a nadto w roku 2013 wymieniono w celach mieszkalnych wszystkie okna drewniane na okna PCV oraz wykonano keowanie grzejników.

Każda z cel wyposażona jest w wentylację grawitacyjną, każda z cel posiada centralne ogrzewanie. W celach wydzielony jest trwała i pełną zabudową z drzwiami kąpok sanitarny. Powód nie był osadzony w warunkach przeludnienia, a wszystkie cele w pawilonie (...) spełniają warunki zarządzenia nr 7/2012 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 30 stycznia 2012 roku w sprawie ustalenia pojemności jednostek penitencjarnych.

Wszystkie cele w pawilonie (...) zostały wyposażone w nowe głośniki radiowęzłowe, które są notorycznie niszczone przez osadzonych. W świetlicy pawilonu (...) znajduje odbiornik TV oraz głośnik radiowęzłowy do użytku osadzonych. Powód wyjaśnił, iż wszystkie cele wyposażone były w sprzęt kwaterunkowy zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2016 roku w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, przy czym w przypadku zgłoszenia usterek cel przez osadzonych, wychowawców, oddziałowych lub komisję wizytującą wszystkie pomieszczenia pawilonów, są na bieżąco naprawiane, usuwane przez służbę konserwacyjno–remontową działu kwatermistrzowskiego. Cele mieszkalne w pawilonach mieszkalnych (...) są malowane w przypadku stwierdzenia konieczności malowania i zgodnie z harmonogramem prac remontowo

konserwacyjnych. Ponadto osadzeni zobowiązani są do utrzymania porządku w celach mieszkalnych przy pomocy otrzymywanych środków czystości od administracji (...) zgodnie z art. 116 § 1 pkt 2 k.k.w.

W chwili osadzenia powoda w (...) nie było zainstalowane oświetlenie służące do kontroli nocnych, w związku z czym funkcjonariusze Służby Więziennej używali w trakcie kontroli nocnych zainstalowanego oświetlenia jarzeniowego celem sprawdzenia stanu osobowego celi oraz w celu zapewnienia bezpieczeństwa osadzonych.

Powód przebywając w jednostce penitencjarnej miał możliwość korzystania z radia i telewizji, książek znajdujących się w bibliotece centralnej zakładu karnego, codziennie dostarczanej do oddziałów mieszkalnych prasy, wszelkich imprez kulturalno-oświatowych w postaci koncertów, przedstawień, wystaw, spotkań z artystami, prezentacji, korzystania z usług religijnych poza obrębem oddziału mieszkalnego w postaci nabożeństw, katechez, spotkań z grupami wyznaniowymi, 2 razy w tygodniu mógł korzystać ze świetlicy do zajęć sportowych, która jest wyposażona w niezbędny sprzęt do rekreacji ruchowej oraz świetlicy pawilonowej, w której znajduje się stół do tenisa stołowego, TV. Powód mógł uczęszczać również na plac sportowy, gdzie zajęcia odbywają się na świeżym powietrzu, osadzeni mogą grać w zespołowe gry jak piłka nożna, siatkówka, koszykówka, korzystać z urządzeń rekreacyjnych znajdujących się w obiekcie (zgodnie z tygodniowym planem zajęć sportowych w (...)), przy czym uczestnictwo w zajęciach sportowych uzależnione jest od pozytywnej opinii lekarskiej.

(dowód: notatka urzędowa z dnia 5 grudnia 2018 roku funkcjonariusza SW P. H., k. 52, notatka urzędowa z dnia 12 grudnia 2018 roku funkcjonariusza SW D. K., k. 69, zeznania świadka D. K. na rozprawie na rozprawie w dniu 7 listopada 2019 roku w okresie od 00: 01:56 do 00: 24: 03 – porównaj protokół k. 147-148, protokoły z komisyjnej wizytacji wszystkich pomieszczeń pawilonu (...), k.70-74, zarządzenia nr 7/2012 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 30 stycznia 2012 roku, k. 53-56v).

Niewłaściwe warunki bytowe osadzenia powoda były przedmiotem badań prowadzonych w trybie skargowym przez Dyrektora(...), Dyrektora (...) w K., (...), jak i Sędziego (...), a wszystkie wymienione organy nie dopatrzyły się uchybień ze strony administracji (...).

dowód: odpis pisma Dyrektora (...) w K. z dnia 13/04/2018 r., O./S.451. (...).2.2018.JP., K.75-77, odpis pisma (...), sygn.. akt III Pen 180/18, z dnia 14 maja 2018 roku wraz z załącznikiem, k. 78-81, odpis pisma z (...) z dnia 16 lipca 2018 r. znak (...), k. 82-82v.

Sąd zważył co następuje:

Roszczenie powoda nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powód J. H. dochodził od pozwanego kwoty 30.000,00 złotych z tytułu złych warunków bytowych panujących w celach, w których odbywał karę pozbawienia wolności w (...) przez okres od dnia 17 października 2017 roku do dnia 28 sierpnia 2018 roku. Powód podkreślił, iż warunki w celach w których przebywał we wskazanej jednostce penitencjarnej były karygodne i nie do przyjęcia. Wskazywał, na niezapewnienie metrażu oraz warunków bytowych i sanitarnych w ramach osadzenia w (...), co uzasadnia roszczenie o zadośćuczynienie w wysokości dochodzonej pozwem. Takie uzasadnianie roszczenia odwołuje się więc do regulacji ochrony dóbr osobistych skazanego, w szczególności naruszenia prawa do godnego odbywania kary pozbawienia wolność.

Zaznaczyć należy, że na gruncie prawa polskiego można uzasadnić żądanie z tytułu zadośćuczynienia regulacją wynikającą z art. 24 kc w zw. z art. 448 kc, bowiem pozwany zobowiązany był do zapewnienia powodowi warunków bytowych i sanitarnych, w których godność powoda nie byłaby naruszana.

Zgodnie z art. 24 § 1 k.c., ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne; w razie dokonanego naruszenia może żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności, ażeby złożyła oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie; wreszcie na zasadach przewidzianych w kodeksie może

on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego. Z kolei art. 448 k.c. stanowi, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Do dóbr osobistych podlegających ochronie prawnej zaliczyć należy godność osobistą, mimo że nie jest ona wprost wymieniona w art. 23 k.c., zawierającym jedynie przykładowy katalog dóbr osobistych. Godność jako przedmiot szczególnej ochrony prawnej wymieniona została natomiast w art. 30 Konstytucji, zgodnie z którym przyrodzona i niezbywalna godność człowieka jest nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych. Ponadto, jak stwierdził Sąd Najwyższy do katalogu dóbr osobistych podlegających ochronie niewątpliwie należy zaliczyć prawo do godnego odbywania kary pozbawienia wolności, a działania naruszające te dobra mogą rodzić odpowiedzialność Skarbu Państwa na podstawie art. 24 i 448 k.c. (wyrok z dnia 17 marca 2010 r., sygn.. II CSK 486/09)

Podstawę odpowiedzialności Skarbu Państwa określa art. 417 § 1 k.c., zgodnie z którym za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Przepis ten jest rozwinięciem normy rangi konstytucyjnej wyrażonej w art. 77 ust. 1 Konstytucji RP, zgodnie z którym każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody, jak została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej.

Wynikająca z art. 417 k.c. oraz z art. 77 Konstytucji RP odpowiedzialność Skarbu Państwa jest odpowiedzialnością za samo naruszenie prawa przy wykonywaniu władzy publicznej, jest oderwana od zawinienia. Delikt ten obejmuje zaniechania ze strony organu państwowego lub samorządowego, jeżeli ciążył na nim obowiązek działania wyznaczony przez obowiązujące przepisy prawa. Również przepisy art. 24 kc i 448 kc stanowiące podstawę roszczeń z tytułu naruszenia dóbr osobistych, nie wymagają dla obciążenia sprawcy tego naruszenia wykazania po jego stronie winy oraz przewiduje domniemanie bezprawności jego działania (uchwała SN z dnia 18 października 2011 r., sygn.. III CZP 25/11).

Obecnie brak jest przepisów rangi międzynarodowej, które regulowałyby ściśle kwestię warunków bytowych osób pozbawionych wolności. Jednakże każde Państwo musi zapewnić osadzonym godziwe warunki odbywania kary pozbawienia wolności. Jest to jeden z podstawowych wymagań demokratycznego państwa prawnego, które znajduje wyraz w normach prawa międzynarodowego. Każda osoba pozbawiona wolności musi być traktowana w sposób humanitarny i z poszanowaniem przyrodzonej godności człowieka (art. 10 ust. 1 ratyfikowanego przez Polskę Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych z dnia 19 grudnia 1996r. (Dz. U. 1977r., Nr 38, poz. 167)). W związku z powyższym nie budzi wątpliwości, że każda osoba pozbawiona wolności ma prawo być osadzona w zakładzie karnym w godziwych i humanitarnych warunkach, gdzie nie jest naruszona godność ludzka. Warunki takie gwarantuje również Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 40, 41 ust. 4 i art. 47.

W Polsce zasady odbywania kary pozbawienia wolności regulowała w okresie, w którym zgodnie z twierdzeniami powoda miało dojść do naruszenie jego dóbr osobistych, przede wszystkim ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku kodeks karny wykonawczy (Dz.U. Nr 90 poz. 557 z póź. zmian.). Porusza ona między innymi takie kwestie jak cele wykonywania kary, rodzaje zakładów karnych, zasady wykonywania kary i jej indywidualizacja, prawa i obowiązki skazanego, zatrudnienie, nauczanie, działalność kulturalno-oświatową itp. Szczególne znaczenie z punktu widzenia zarzutów podniesionych przez powoda ma art. 110 § 2 kkw, w jego ramach ustawodawca zagwarantował, iż w celach mieszkalnych powierzchnia przypadająca na jednego skazanego nie może wynosić mniej niż 3 m. kw., cele muszą być wyposażone w odpowiedni sprzęt zapewniający warunki higieny, dostateczny dopływ świeżego powietrza i odpowiednią temperaturę i oświetlenie. Realizując delegację ustawową z art. 249 § 3 ust. 2 kkw Minister Sprawiedliwości rozporządzeniem z dnia 19 grudnia 2016 roku (Dz.U. z 2016 roku pozycja 2224), obowiązujące od 1 stycznia 2017 roku w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych określił w sposób szczegółowy warunki bytowe dla osób osadzonych w warunkach izolacyjnych. W jego ramach uregulował

kwestię przyznawanej osadzonym odzieży, obuwia, pościeli, środków higieny, konserwacji oraz sprzętu stołowego, jak też normy wyposażenia w sprzęt kwaterunkowy cel mieszkalnych, miejsc i innych pomieszczeń w zakładach karnych.

Reasumując, rozporządzenie to wraz z powołanym przepisem kkw to podstawowe akty prawne gwarantujące więźniom w Polsce przewidziane przez polskiego ustawodawcę tzw. standardy odbywania kary pozbawienia wolności. Są one *sui generis* idealnym wzorcem polskiego ustawodawcy, który powinien być każdorazowo zapewniony osobom osadzonym, jako gwarancja zapewnienia pewnej równowagi pomiędzy prawami jednostki a koniecznością ich ograniczenia dla potrzeb ogółu.

Zdaniem powoda, przebywanie w celi, w której nie zapewniono mu godnych warunków bytowych, naruszało jego dobra osobiste w postaci godności i z tej też przyczyny domagał się zadośćuczynienia.

Zastrzec jednak należy, iż samo naruszenie norm nie może prowadzić do konstatacji, iż doszło do naruszenia konkretnego dobra osobistego. Brak jest w tym zakresie w opinii sądu automatyzmu. Dobro osobiste samo w sobie bowiem nie jest wprost powiązane z normą prawną gwarantującą minimalne standardy dla osób odbywających karę pozbawienia wolności. Normy te mają jedynie gwarantować przestrzeganie dóbr osobistych. Ich naruszenie nie musi oznaczać, iż konkretne dobro osobiste rzeczywiście zostało naruszone, niewątpliwie jednak może prowadzić do takiegoż ustalenia *in concreto*. Badając warunki osadzenia należy uwzględnić ich skumulowane skutki oraz specyfikę zarzutów zgłaszanych przez skarżącego.

Przesłanką odpowiedzialności za naruszenie dóbr osobistych jest bezprawność tj. sprzeczność z przepisami albo zasadami współżycia społecznego. Zaznaczyć jednak należy, że pewne niedogodności są związane z pozbawieniem wolności. W związku z powyższym, z uwagi na zastrzeżenia powoda należy rozważyć czy jego zarzuty stanowią naruszenie w/w norm, czy jednak dolegliwości, z którymi nie będzie związana odpowiedzialność pozwanego.

Dla przyjęcia odpowiedzialności za zadośćuczynienia z tytułu naruszenia dóbr osobistych zgodnie z art. 24 k.c. konieczne jest zaistnienie 3 przesłanek, a więc oprócz bezprawności działania sprawcy również dwie inne przesłanki tj.:

1. istnienie dobra osobistego podlegającego ochronie,
2. jego naruszenie lub zagrożenie.

Samo stwierdzenie bezprawności zachowania jest tylko jedną z trzech przesłanek jego odpowiedzialności. Nie może więc samo przez się prowadzić do odpowiedzialności pozwanego. Odpowiedzialność ta powstaje dopiero z chwilą jednoczesnego spełnienia powyższych trzech przesłanek.

Zgodnie z ogólną zasadą dowodową wyrażoną w art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. w przedmiotowej sprawie ciężar wykazania istnienia dobra osobistego podlegającego ochronie oraz faktu jego naruszenia spoczywał na powodzie jako osobie, która z faktów tych wywodzi określone skutki prawne. Powód mógł wykazać powyższe fakty wszelakimi dowodami. W przypadku zaś skutecznego wykazania naruszenia dobra osobistego pozwany mógłby zwolnić się z odpowiedzialności dopiero poprzez wykazanie, iż jego działanie (zaniechanie) nie miało charakteru bezprawnego – tj. było zgodne z wiążącym go prawem (domniemanie bezprawności działania).

W ocenie Sądu powód J. H., mimo ciążącego na nim obowiązku wykazania okoliczności, z których wywodzi określone dla siebie skutki prawne, nie wykazał jakichkolwiek przesłanek rodzących odpowiedzialność pozwanego nie zgłosił żadnego wniosku dowodowego w sprawie pomimo pouczenia go o skutkach braku aktywności w procesie.

Zgodnie z art. 102 pkt 1 kkw skazany ma prawo do odpowiedniego ze względu na zachowanie zdrowia wyżywienia, odzieży, warunków bytowych, pomieszczeń oraz świadczeń zdrowotnych i odpowiednich warunków higieny.

Podstawowe zarzuty powoda dotyczyły zbyt małej przestrzeni w celi. W zakresie tego zarzutu pozwany zaprzeczył, aby powód odbywał karę w warunkach przeludnienia. Wskazał – oparciu o prowadzoną dokumentację - iż powierzchnia cel w których powód był osadzony spełniała wymogi powierzchni 3 m² na jednego osadzonego. Pozwany nie

kwestionował twierdzeń co do powierzchni celi, był osadzony w celach dwu-, trzy- i czteroosobowych. Brak jest podstaw do przyjęcia, aby powierzchnia cel przypadająca na jednego osadzonego wynosiła mniej niż 3 m², a więc aby nie zapewniona została norma przewidziana w art. 110 § 2 kkw. Nawet gdy subiektywnie powód ocenił, iż przestrzeń w celi, którą zajmował była za mała, umieszczenia w takich warunkach nie można uznać za bezprawne.

W zakresie wyposażenia cel powód zarzucał, iż cele wymagały natychmiastowego remontu, występowała w nich wilgoć, a w celi nr 19 brakowało lustra w łazience i głośnika od radiowęzła, również w celi nr 31 brakowało głośnika do radiowęzła. W celi numer 28, również nie działał głośnik od radiowęzła a w kąciku sanitarnym nie było szafki i półki na przechowywanie środków higieny i czystości, a nadto w celi tej były uszkodzone drzwi do kącika sanitarnego, których nie można było swobodnie otwierać i zamykać, a nadto w oknach wypadały klamki. J. H. podniósł również, iż oświetlenie zamontowane w celach nie było dostosowane do kontroli nocnych, gdyż było to oświetlenie jarzeniowe, a kontrole nocne przy użyciu standardowego oświetlenia zakłócały spoczynek nocny, co źle wpłynęło na stan zdrowia powoda.

Kwestię wyposażenia celi mieszkalnej w szafki reguluje powołane rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2016 roku. W tabeli nr 1 stanowiącej załącznik do rozporządzenia w przypadku szafek więziennych określono jedynie, iż na osobę osadzoną przypadać powinno nie mniej niż 0,03 m² kubatury szafki. Z ustaleń wynika również, że wskazywane przez powoda jako nieodpowiednie wyposażenie kącika sanitarnego odpowiada wymogom rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2016 roku. W kącikach sanitarnych zainstalowano bowiem półki na przybory toaletowe jak i szafę na środki czystości, co odpowiada normom wynikającym z tabeli nr 1 załącznika do wskazanego rozporządzenia.

W tym miejscu powołać jednak należy ustalone w oparciu o jednoznaczne i spójne zeznania świadka D. K. kwatermistrza pawilonu (...) w czasie w którym był w nim osadzony powód, na okoliczności związane z demontowaniem klamek od okien i głośników od radiowęzła. Świadek ten wskazał, iż nagminnie powtarzają się sytuacje, w które osadzeni na tym pawilonie sami demontują głośniki i klamki od okien nie wiadomo w jakim celu, a administracja (...) stara się na bieżąco usuwać te usterki w ramach posiadanych środków finansowych i możliwości organizacyjnych przy udziale działu łączności oraz firmy zewnętrznej. Świadek dodał też, iż w razie zgłoszenia usterek przez osadzonych są one niezwłocznie usuwane. Ponadto wskazał, iż zdarza się wystąpienie naleciałości ściennych w celach, które powstają z winy samych osadzonych, ponieważ kapią się oni w celach, suszą pranie i zdarza się, że zamykają otwory wentylacyjne. Administracja jednostki penitencjarnej walczy z tym zjawiskiem i usuwa na bieżąco naleciałości ścienne. Ponadto wskazał, iż mogło zdarzyć się, iż w celi brakowało lustra, gdyż zbiło się osadzonemu lub inni osadzeni opuszczający celę zabrali lustro, jednakże lustro są w magazynie i w przypadku zgłoszenia na bieżąco były wydawane. Świadek zeznał, iż administracja stara się montować półki w kącikach sanitarnych, jednakże nie we wszystkich one są. Osadzeni mogą trzymać środki higieniczne w kontenerach pod łóżkiem, ale oprócz tego mają szafki na żywność wewnątrz celi. Ponadto wskazał, iż w chwili osadzenia powoda (...) nie dysponował rodzajem oświetlenia nocnego, a oddziałowy miał obowiązek monitorowania w zakreślonym czasie stanu celi przy pomocy oświetlenia aktualnie zamontowanego w celi.

Należy też zauważyć, że powód w trakcie pobytu w Zakładzie Karnym miał możliwość zgłoszenia skarg i wniosków co do warunków, w jakich przebywał, wychowawcy, z którym miał codzienny kontakt. Skargi takie składał które były przedmiotem rozpoznania w postępowaniach prowadzonych w trybie skargowym przez Dyrektora (...), Dyrektora (...) w K., (...), jak i Sędziego(...), a wymienione organy nie dopatrzyły się uchybień ze strony administracji (...).

Reasumując brak jest podstaw do uznania naruszenia dóbr osobistych pozwanego. Tym bardziej, iż zarzuty powoda dotyczą odbywania przez niego kary w pawilonie (...), który został oddany do użytku po gruntownym remoncie we wrześniu 2014 roku. Warunki w tym pawilonie – jak przyznał świadek D. K. – są zdecydowanie lepsze niż w innych oddziałach (...); cele są czyste, wyposażone w nowe łóżka i urządzenia.

Wskazując, w jakich warunkach powinny być osadzone osoby pozbawione wolności czy to w ramach tymczasowego aresztowania, czy też w ramach odbywania kary, nie można pominąć przeciętnych warunków materialnych i

bytowych w kraju. Poziom dobrobytu jest inny aniżeli w państwach zachodnich Unii Europejskiej, inne są nie tylko warunki odbywania kary pozbawienia wolności, ale także warunki szkolnictwa powszechnego czy poziomu świadczeń zdrowotnych. Nie można zatem utożsamiać obniżonych standardów wyposażenia jednostek penitencjarnych i ich gorszego stanu technicznego z automatycznym zagrożeniem dla poszanowania praw osobistych jednostki.

Powód naruszając porządek prawny powinien liczyć się i mieć świadomość, że za popełnione przestępstwo zostanie mu wymierzona kara pozbawienia wolności, a pobyt w zakładzie karnym będzie wiązał się z naturalnymi dolegliwościami w postaci pogorszenia standardu życia, albowiem co do zasady obejmuje to zwykłe następstwa przymusowej izolacji. Dlatego też osadzony zawsze musi liczyć się z ograniczeniem przestrzeni życiowej, prywatności, intymności oraz niższym niż na wolności standardem życia. Stanowią one bowiem istotę kary pozbawienia wolności. W tym też zakresie godność i wolność osoby osadzonej oraz jej prawo do prywatności musi czasami doznać ograniczeń.

Wobec powyższego stwierdzić należy, że powód nie zgłaszając żadnego dowodu, nie wykazał iż doszło do naruszenia jego dóbr osobistych więc brak jest podstaw domagania się przez niego ochrony w oparciu o art. 24 kc w związku z art. 448 kc, co skutkowało oddaleniem powództwa.